

Návod na pěstování meruněk

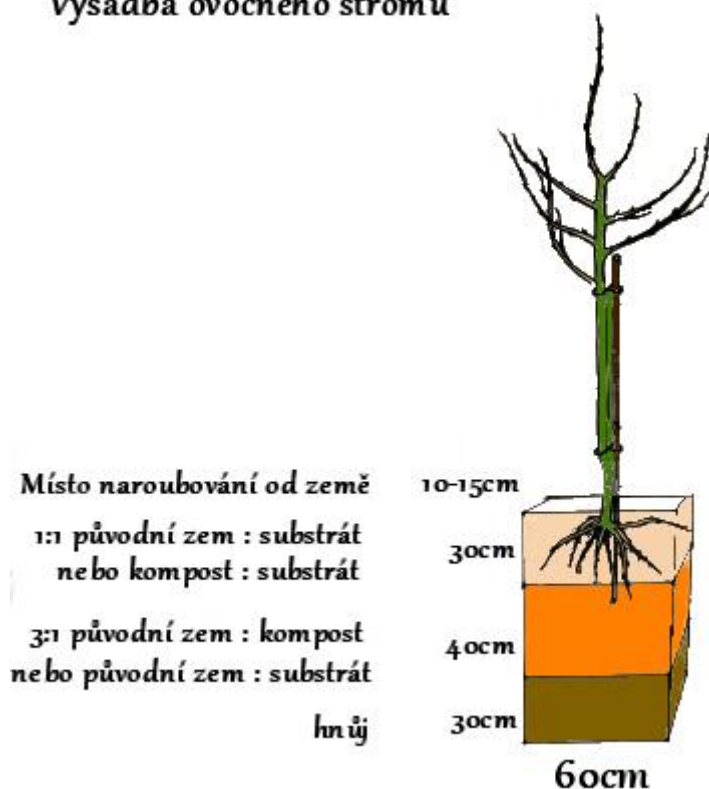
Meruňky stejně jako broskvoně pochází z Číny. Jedná se o krátkověké stromy (kolem 20-25let), o jejichž úspěšném pěstování rozhoduje několik faktorů.

Výsadba a substrát:

Meruňky preferují spíše sušší půdu, s neutrální reakcí kolem pH 7, lehčího typu. Těžká půda příliš zatěžuje kořeny meruněk. Stanoviště vybereme dostatečně teplé, světlé a slunné. Pro tento ovocný druh je nejvhodnější pěstování v nadmořských výškách kolem 350 m.n.m, s průměrnou roční teplotou kolem 8,5°C. Lze jej pěstovat i ve vyšších polohách (400-450 m.n.m.) s průměrnou roční teplotou 7°C, ale je nutné zvolit vhodnou odrůdu a podnož a nejlépe jihozápadní nebo západní stranu, kde teploty nejméně kolísají. V každém případě se vyhneme větrným stanovištím a mrazovým kotlinám. Meruňky pěstujeme nejčastěji ve dvou tvarech - jako čtvrtkmen s volně rostoucí korunou a terminálem, zde se doporučuje spon 6x4-5m, nebo jako volně rostoucí zákrsky s dutou korunou (bez terminálu), zde se doporučuje spon 5x3-4m.

Před zasazením stromu je potřeba odstranit odumřelé kořeny stromku a namočíme jej do vody (dvě hodiny by měly být postačující, delší doba nevádí). Při jarní výsadbě provedeme základní řez (viz. odstavec Řez), při podzimní výsadbě ponecháme řez až na jaro. Většina mladých stromků potřebuje v prvních letech života patřičnou oporu (některé po celý život). Připravíme si proto kůl, který zatlučeme do již vyhloubené jámy. Poté svisle vložíme dřevinu a přihrázujeme zeminu. Aby se půda dobře dostala i pod kořeny, stromek nadzvedneme a lehce s ním zatřese. Poté dohážeme, ušlapeme a nakonec připevníme strom ke kůlu. Nezapomeneme důkladně prolít zhruba 15 litry vody. Po vsáknutí můžeme ještě místo výsadby zamulčovat kůrou či listím.

Výsadba ovocného stromu

Hnojení:

Tak jako u jiných ovocných druhů i u meruněk se snažíme doplnit základní látky jako dusík, fosfor a draslík (Cererit, NPK) a to v předjaří a na podzim. Dusík doplňujeme ve větší míře až na jaře (přes zimu se snadno vyplavil z půdy), po odkvětu a po opadu plodů - přispějeme tak k lepšímu růstu a zdravotnímu stavu stromu. Nejlepší hnojení ovšem opět zajistí dobře odleželý kompost či chlévská mrva.

Zálivka:

Dbáme na to, aby strom nebyl přemokřen. Výraznější pozornost zálivce věnujeme v období jarní výsadby a při velmi suchých létech.

Řez: jak jsme již uvedli, meruňky se u nás pěstují nejčastěji ve dvou základních tvarech. A to jako čtvrtkmen s volně rostoucí korunou a terminálem nebo jako volně rostoucí zákrsek bez terminálu s tzv. dutou korunou.

Volně rostoucí koruna: koruna je založena ve výšce 0,9-1,1m(v případě čtvrtkmene), nebo ve výšce 0,4-0,6m v případě zákrsku. U polokmene zakládáme výšku v 1,3-1,5m. Cílem je založit korunu s hlavními větvemi v optimální vzdálenosti 0,2-0,3m nepravidelně nad sebou, tak aby hlavní a polokosterní větve nevyrostaly na stejném patru.

Řez před/po výsadbě: Vybereme 3-5 hlavních větví a terminál. Pakliže byl stromek vysazen na jaře se postranní výhony zkrátí velmi hluboko, přibližně až 3/4 (na 3, max. 5 pupenů). U stromků zasazených na podzim se na jaře zkrátí postranní výhony cca o 2/3 a terminál o 1/2 tak, aby postranní výhon vždy převyšoval o 0,25cm.

Řez ve druhém roce: na jaře odstraňujeme především výhony konkurující terminálu a výhony rostoucí směrem dovnitř zakládané koruny a výhony s velmi ostrým úhlem odklonu. Hlavní větve zkrátíme o 1/2-2/3 dle stejného principu jako u řezu po výsadbě. Výhony kratší než 0,25cm není nutné zkracovat vůbec.

Řez ve třetím a čtvrtém roce: pokud je to možné provede se sesazení hlavních větví na výhon otevírající více korunu. Z vnitřních větví odstraníme zahušťující výhony. Ve čtvrtém roce pokračujeme stejným způsobem.

Řez v dalších letech: cílem je dostatečně prosvětlovat korunu a regulovat přírůstky. Jakmile dojde k poklesu intenzity růstu na 0,2-0,3m na obvodových přírůstcích, je nutné provést zmlazovací řez do dvou až tříletého dřeva.

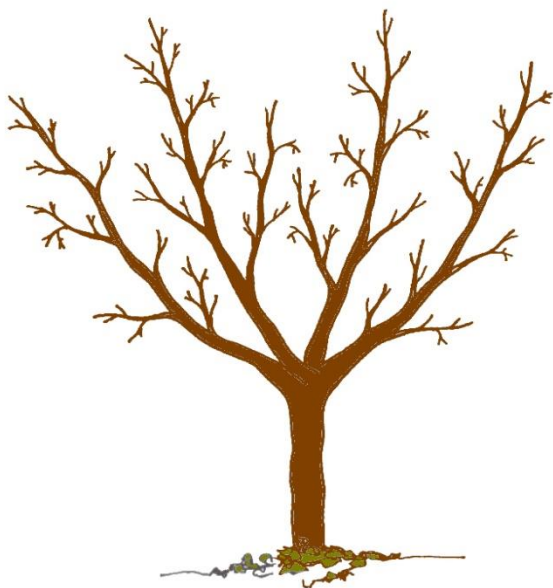
volně rostoucí koruna s terminálem

Dutá koruna: tzn. koruna bez terminálního výhonu, se 4-5 hlavními větvemi. Cílem je zapěstovat dostatečně otevřenou korunu tak, aby jednotlivé kosterní větve měly dostatek světla.

Řez před/po výsadbě: ihned po výsadbě (na jaře, i přesto, že výsadba proběhla již na podzim) odstraníme terminál a to nejlépe sesazením na nejvyšší výhon s dostatečným úhlem odklonu. Ponecháváme 4-5 hlavních výhonů, které by neměly vyrůstat z jednoho místa kmene, naproti sobě, ve dvojicích atd. Tyto výhony zkrátíme o 2/3 na vnější pupen (na 3-4 pupeny).

Řez ve druhém až čtvrtém roce: zkrátíme prodlužující se výhony hlavních větví o 1/3-2/3. Délka jednotlivých větví vyrůstajících ve spirále od nejvyšší po nejnižší by měla být vzestupná. Odstraníme také výhony rostoucí směrem dovnitř a křížící hlavní větve.

Řez v dalších letech: zaměřujeme se především na prosvětlování vnitřních partií koruny, odstraňování zahušťujících větví apod.

dutá koruna

Podnože:

myrobalán - vhodná do těžších a sušších půd. Bujný vzrůst.

meruňkový semenáč - základní podnož. Silný vzrůst. Vhodná do kvalitních půd, i do půd písčitých. Silný vzrůst.

ryngle zelená - vhodná do středně těžkých a těžkých půd, vhodná pro čtvrkmeny a zákrsky.

Ochrana rostlin na zimu:

Meruňky začínají rašit velice brzy, již v únoru, a tak mají tendence vymrzat. Nejlepším způsobem jak tomu částečně zabránit, je izolovat kmen a půdu v okolí od zimních slunečních paprsků tím, že izolujeme spodní část kmene obalenou v bílé netkané textilií (zhruba do výšky 1m) opřenou deskou, kartonovou krabicí apod.

Choroby a škůdci:

Poměrně nebezpečnou virovou ne-mocí je *šárka*. Na listech meruněk se projevuje hnědnutím, žluto-zelenými skvrnami. Na plodech vytváří bělavé kresby a kroužky, to samé i na peckách. Hlavními přenašeči jsou mšice, a tak účinnou ochranou proti šárce je právě likvidace mšic, či preventivní obrana proti nim již v předjaří. V průběhu června mohou listy stromu začít hnědnout, nebo být pokryté žlutozelenými skvrnami, svinovat se a postupně opadávat. Jedná se o tzv. *hnědnutí listů*. Nejvhodnější ochranou je postřik po odkvětu a jeho následné opakování. Lze použít např. Horizon, Syllit apod. Jemné pavučinky na spodních stranách listů a vrcholcích letorostů způsobují svilušky. K jejich likvidaci použijeme např. Nissorun nebo Vertimec. Jednou z nejčastějších příčin úhynu meruněk v ČR je nákaza *moniliózou*, houbovou chorobou, která způsobuje hnití plodů při jejich zrání, vadnutí listů na napadených větvíčkách, a poškození květů, které vypadá jako po spálení mrazem. Je nutné odstranit napadené výhony a plody, a použít chemickou ochranu po opadu listů.